

землеробства» та «точного тваринництва». У рослинництві також є великі можливості впровадження інформаційних технологій і роботизації виробничих процесів. Однак, при цьому необхідно вдосконалювати систему управління сільськогосподарських підприємств.

Резюмуючи результати дослідження, можна відзначити, що ефективне використання досягнень цифрового сектора в сільському господарстві сприяє створення в майбутньому високотехнологічних робочих місць, мінімізації негативного впливу людського фактору на навколишнє середовище, зростання якості продукції та скорочення часу виходу її на ринок. Крім того, це може привести при грамотному плануванні до зниження виробничих витрат і скорочення числа посередників в економічних взаєминах виробника й покупця.

Список використаних джерел:

1. Сидоров Я.О. Цифровізація агросфери як напрям державної політики розвитку інноваційної моделі сільського господарства. *Ефективна економіка*. 2019. № 15(28). С. 249-250.
2. Шерстюк Л.М., Нездойминого О.Є. Цифрове сільське господарство: зарубіжний досвід та особливості впровадження й використання в Україні. Економічний, організаційний та правовий механізм підтримки і розвитку підприємництва: кол. мон. Полтава: Видавництво ПП «Астроя», 2019. С. 310-318.
3. Пищуліна О.М. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти, Видавництво “Заповіт” Центр Разумкова, 2020. 274 с.
4. Божкова В.В., Перерва П.Г. Інституціональна модель інформаційної економіки: кол. мон. Ін-текономіки пром-сті. Київ, 2019. 328 с.

Світлана НЕСТЕРЕНКО,

д.е.н., професорка, зав.кафедри менеджменту,
Таврійський державний агротехнологічний університет
ім. Дмитра Моторного,
м. Мелітополь,
Україна

ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОВИРОБНИЧИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН НА ПІДПРИЄМСТВАХ

У сучасних ринкових умовах перед вітчизняними підприємствами встає ряд ключових завдань, спрямованих на усунення негативних тенденцій в економіці. У зв'язку з цим виникає гостра необхідність концентрації уваги на забезпечення саме ефективного розвитку підприємств. При цьому, поряд зі зміною зовнішнього середовища їх функціонування, слід стимулювати і

внутрішні перетворення. Якщо врахувати, що таке реформування має проводитися підприємствами самостійно, то удосконалення внутрішньовиробничих економічних відносин є актуальним практичним завданням, вирішення якої пов'язане з організаційним, методичним та інформаційним забезпеченням виробництва.

У сучасних ринкових умовах особливого значення набуває активізація діяльності виробничих і функціональних підрозділів (відділів, служб) апарату управління підприємством, від яких в значній мірі залежать: ефективність впровадження нової техніки і технології; вивчення попиту на продукцію підприємства і своєчасний запуск у виробництво високоякісних, економічних і екологічних виробів; пошук можливостей збільшення як обсягу, так і номенклатури реалізації продукції, робіт і послуг; пошук шляхів ефективного вкладення капітальних витрат і створення умов для їх швидкої віддачі; вдосконалення виробничої структури і управління підприємством.

Таким чином, для забезпечення ефективності виробництва потрібно рішення складного комплексу проблем.

Однією з умов створення цілісного та ефективного господарського механізму, його адаптації до умов ринку є подальша розробка комплексів теоретичних і методичних питань в оцінці, аналізі, плануванні та стимулюванні діяльності підприємства.

Уміння ефективно господарювати стає умовою виживання підприємства в конкурентній боротьбі. Сутність господарювання впливає з нового призначення і ролі власності в використанні результатів виробництва.

Отже, підприємство не просто виробляє суб'єкт, як це було в роки централізовано-планової системи управління, а господарюючий суб'єкт.

За останнє десятиліття умови функціонування вітчизняних підприємств зазнали значних змін: змінилися форми власності, принципи господарювання. В умовах ринкових відносин підприємства придбали право самостійно визначати цілі своєї діяльності, номенклатуру продукції, що випускається, вибрати постачальників і споживачів, встановлювати ціни, формувати системи планування, оплати і стимулювання праці і т. д.

Перед підприємствами встає ряд принципово нових завдань, одне з них є формування такої системи внутрішньовиробничих економічних відносин, яка забезпечила б ефективне їх функціонування в сучасних ринкових умовах.

На нашу думку, для ефективного управління діяльністю підрозділів підприємства необхідні наступні пріоритетні заходи:

1. Визначення цілей діяльності підприємства і завдань його підрозділів. При цьому завдання всіх підрозділів повинні бути узгоджені як між собою, так і з метою діяльності підприємства.

2. Реалізація поставлених цілей і завдань в конкретній системі планів і програм, як на рівні підрозділів, так і на рівні підприємства в цілому.

3. Забезпечення підрозділів усіма необхідними ресурсами для здійснення ефективної роботи.

4. Закріплення персональної сфери відповідальності за поставлені завдання. Особи, відповідальні за виконання поставлених завдань, повинні бути наділені відповідними повноваженнями.

5. Облік і контроль за діяльністю підрозділів. Система обліку і контролю повинна забезпечувати досягнення поставлених цілей і прийняття, в разі необхідності, своєчасних рішень.

6. Встановлення ефективної системи мотивації праці, яка повинна стимулювати колективи підрозділів на досягнення поставлених цілей підприємства і залежати від результатів їх діяльності.

Сутність внутрішньовиробничих економічних відносин на підприємстві полягає в координації діяльності підрозділів і зв'язків між ними в рамках існуючої на підприємстві системи поділу та кооперації праці, узгодження інтересів учасників виробничого процесу. Реалізувати запропоновану концепцію на практиці можна за допомогою різних методів управління.

Тому в даний час гостро постає питання формування ефективної системи внутрішньовиробничих економічних відносин, що відповідає сучасним ринковим умовам і забезпечує найбільш оптимальним діяльність структурних одиниць і підприємства в цілому. У зв'язку з цим система внутрішньовиробничих економічних відносин на підприємстві, на думку автора, повинна виконувати наступні задачі:

1. Координацію поведінки підрозділів і окремого працівника для досягнення цілей підприємства.

2. Узгодження інтересів підрозділів і підприємства в цілому.

3. Забезпечення управління відповідно до завдань структурних підрозділів і цілями підприємства.

Щодо першого завдання системи внутрішньовиробничих економічних відносин на підприємстві необхідно відзначити, що координація повинна пронизувати всі етапи і стадії управління. Кожна функція управління повинна бути націлена на координацію діяльності окремих участків виробництва.

Список використаних джерел:

1. Азоев Г.Л., Челенков А.П. Конкурентные преимущества фирмы. М.: ОАО, «Типография Новости», 2000. 256 с.

2. Гудзинський О.Д., Кірейцев Г.Г., Савчук В.К. Економічна теорія та реалізація її положень в механізмах розвитку АПК. *Економічна теорія*. 2005. № 2. С. 80-95.

3. Драган О. І. Організаційно-методологічне забезпечення конкурентоспроможності підприємств м'ясної промисловості України: проблеми теорії і практики : монографія. К. : НУХТ, 2007. 251 с.

4. Иванов Ю. Б. Конкурентоспособность предприятия в условиях формирования рыночных отношений. Х.: РИО ХГЭУ, 1997. 248 с.

5. Кваша С.М., Чорний Г.М., Павленко О.М. Невідкладні проблеми теорії управління в агробізнесі з позицій менеджменту ХХІ століття. *Економіка АПК*. 2006. №4. С. 100–106.

6. Кириленко І.Г. Напрями підвищення конкурентоспроможності вітчизняного сільськогосподарського виробництва. *Економіка АПК*. 2005. №11. С. 68–72.

7. Нестеренко С.А. Концепція управління конкурентоспроможністю підприємств. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки)*. № 4 (16). Мелітополь. 2011. С. 72-77.